

David Tramba
zástupce šéfredaktora
týdeníku Ekonom

Investoři nechtějí ani dotované reaktory

Měl to být signál, že jaderná energie se vrací zpět do hry. Optimisté hovořili o „jaderné renesanci“, tedy o nové vlně zájmu o investice do nových bloků. Místo toho se plánovaná elektrárna Hinkley Point C stává symbolem úpadku jaderné energetiky v Evropě.

Ještě loni v říjnu se zdálo, že vše je na správné cestě. Evropská komise dala navzdory brutálnímu tlaku ze strany Rakouska projektu zelenou. Schválila totiž nárok konsorcia investorů na zvýhodněnou výkupní cenu elektřiny během prvních 35 let provozu. Teď, po sedmi měsících, se původní naděje mění v jaderné zoufalství.

Hlavní člen konsorcia, francouzská státem ovládaná společnost EDF, ztratila původní nadšení a začala projekt zanedbávat. Propustila většinu dělníků, kteří mají na starost přípravné práce na staveništi, a odkládá finální rozhodnutí o investici.

Ironií osudu byl dosud koncern EDF terčem kritiky za to, že to s požadovanou výkupní cenou elektřiny přehnal. Měl totiž pobírat 92,5 libry za megawathodinu, tedy skoro dvojnásobek tržní ceny v Británii. Kritici upozorňovali, že projekt je extrémně předražený a investoři se dostanou na „pohádkovou“ garantovanou výnosnost někde mezi 20 a 35 procenty ročně.

Už i britský premiér David Cameron osobně vyzval Francouze, ať konečně začnou stavět. Z britského pohledu se jedná o neuvěřitelný příběh. Nabídl investorům v čele s EDF skvělé podmínky a garantovanou návratnost, přesto se zahájením stavby dvou jaderných bloků na jihu Anglie váhají.

Neklidní jsou také čínští spoluinvestoři, kteří chtějí po francouzské vládě garance, že dodavatel reaktorů Areva zvládne

„**Už i britský premiér David Cameron osobně vyzval Francouze, ať konečně začnou stavět.**“

svoje úkoly včas a v rámci rozpočtu. Při pohledu na tristní stav nových bloků ve finském Olkiluotu a francouzském Flamanville, kde vznikají nové bloky EPR od Arevy, se jedná o zcela oprávněné obavy.

Na počátku dubna tyto obavy ještě zesílily. Francouzský jaderný regulátor upozornil, že tlaková nádoba budovaného reaktoru ve Flamanville nemá požadovanou kvalitu, a vyzádal si další bezpečnostní testy. Pověst Arevy tím utrpěla další vážný šrám.

Projekt, který měl jaderné oživení v Británii – a možná celé Evropě – spustit, tak možná skončí fiaskem. Rakušané se tedy nemusejí vyčerpávat sepisováním žaloby na Evropskou komisi za to, že garantované podmínky pro britskou elektrárnu schválila. Tento projekt se zřejmě zhroutí i bez jejich aktivity.

Jaderná energetika se tedy nachází ve smutném stavu. Investoři nemají zájem stavět nové reaktory ani v případech, kdy jim stát garantuje luxusní návratnost vynaložených peněz. Britská zkušenost má být poučením i varováním pro ostatní evropské země – včetně Česka. **x**

Otrávení statkáři už pole neprodají

Kateřina Vokurková

Nakoupit výhodně zemědělskou půdu, průběžně vydělávat na nájemném a po letech ji prodat za miliony korun. Jak jednoduché. Tak snadné to skutečně měli třeba ještě před dvěma lety investoři, kteří využili všeobecné krizové letargie a vložili své peníze do zemědělské půdy. Úrodných pozemků ke koupi bylo hodně a ceny příznivé. Konkurenční výhodu si ale neudrželi dlouho. Počínající fenomén investic do nákupu pozemků brzy znamenali i drobní investoři a veřejnost.

Nyní se tak vede na „orném poli“ konkurenční válka. K investicím láká nadále cena zemědělských pozemků, která je zatím stále hluboko pod úrovní sousedního Německa nebo Rakouska, a výhled dalšího cenového růstu. Problém ale může přijít už v nejbližších letech. Kvůli masovému zájmu o pozemky už možná nebude z čeho vybírat. Ostatně prodej státní půdy v podstatě skončil už teď a vlastníci kvalitních pozemků, kteří by teoreticky mohli být ochotni je prodat, už většinou využili předchozích nabídek.

Jedinou možnou cestou, jak přijít k dobře položenému pozemku s úrodnou půdou,

bude patrně přímé oslovování soukromých majitelů. Na inzertních portálech a v nabídkách realitních kanceláří se budou objevovat pouze neprodejné „ležáky“, které nikdo nechce. Investoři, dychtící po zhodnocení svých financí, se budou třást na to, že natrefí na vlastníka, který je zrovna v mezní situaci, a pod tlakem svůj pozemek prodá. Poštovní schránky zemědělců budou stále více plnit dopisy s nabídkou k odkupu jejich pozemku. Výsledek se brzy dostaví. Přesto, že bude ze strany velkých i drobných investorů stále patrná ochota nakupovat, druhá strana už nebude chtít svůj pozemek prodat. **x**